

«ՎԱՆԱԶՈՐԻ Հ. ԹՈՒՄԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ»
ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

Հավելված
Վանաձորի Հ. Թումանյանի անվան
պետական համալսարանի
ռեկտորի 30.05.2016 թիվ 346 Լ/Կ հրամանի

ԿԱՐԳ

ՎԱՆԱԶՈՐԻ Հ.ԹՈՒՄԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԻ
ԲԱԿԱԼԱՎՐԻ ԵՎ ՄԱԳԻՍՏՐՈՍԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐԵՐՈՎ ԿՈՒՐՍԱՅԻՆ
ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՄԱՆ, ԿԱՏԱՐՄԱՆ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ

Ընդունված է ՎՊՀ-ի գիտխորհրդի կողմից

Արձանագրություն թիվ 5 26.05.2016թ.

Փոփոխվել է՝

Արձանագրություն թիվ 5 31.05.2018թ.

Արձանագրություն թիվ 1 25.02.2021թ.

Առ 17.03.2021թ. փոփոխություններով

Վանաձոր

2016թ.

I. Ընդհանուր դրույթներ

1. «Վանաձորի Հ. Թումանյանի անվան համալսարան» հիմնադրամի (այսուհետ՝ Համալսարան) քակալավրիատի և մագիստրատուրայի ուսանողների կուրսային աշխատանքների կազմակերպման, կատարման և գնահատման կարգը (այսուհետ՝ Կարգ) մշակված է համաձայն Համալսարանի կանոնադրության և «Բալային-ռեյթինգային համակարգով ուսանողների գիտելիքների ստուգման, գնահատման և հաշվառման», «Ակադեմիական կրեդիտների կուտակման և փոխանցման համակարգով ուսումնական գործընթացի կազմակերպման» կանոնակարգերի:

2. Կուրսային աշխատանքը ուսումնահետազոտական աշխատանքի ձևերից մեկն է և պարտադիր է բոլոր ուսանողների համար:

3. Կուրսային աշխատանքների քանակը որոշվում է տվյալ մասնագիտության ուսումնական պլանով, ըստ որի պետք է նախատեսել 1-3 կուրսային աշխատանք՝

- ընդհանուր մասնագիտական դասընթացներից,
- մասնագիտացման դասընթացներից:

4. Կուրսային աշխատանքի կատարման նպատակն է.

- ուսանողների գիտելիքների և մասնագիտական կարողությունների ամրագրում, խորացում և կատարելագործում,
- ինքնուրույն ուսումնական և գիտահետազոտական աշխատանքներ կատարելու ունակությունների ձևավորում,
- տեղեկատվության որոնման ժամանակակից տեխնոլոգիաների, տեղեկատվական նյութերի մշակման, վերլուծության և օգտագործման կարողությունների և հմտությունների ձևավորում,
- անցկացված հետազոտությունների արդյունքների վերլուծության և մեկնաբանման, ստացված արդյունքների հիման վրա հետևությունների և առաջարկների ձևակերպման կարողությունների ձևավորում:

II. Կուրսային աշխատանքների թեմատիկայի ընտրության, հաստատման ընթացակարգը և ժամկետները

5. Կուրսային աշխատանքների թեմատիկան պետք է համապատասխանի տվյալ մասնագիտության պետական կրթական չափորոշիչով սահմանված պահանջներին, գիտության տվյալ ճյուղի զարգացման արդիական մակարդակին և ընդգրկի տվյալ դասընթացի ողջ ծրագիրը:

6. Կուրսային աշխատանքների թեմաների վերնագրերը պետք է ձևակերպվեն հստակ և հակիրճ ձևով:

Կուրսային աշխատանքների թեմաների քանակը պետք է լինի տվյալ կուրսի ուսանողների քանակի առնվազը կրկնակին:

7. Ֆակուլտետը պարտավոր է կիսամյակի 1-ին շաբաթվա ընթացքում տեղեկացնել ուսանողներին ուսումնական պլանի այն դասընթացների մասին, որոնցից նախատեսված է կուրսային աշխատանքների կատարում:

8. Համալսարանի համապատասխան ամբիոնը ուսանողներին է ներկայացնում իր կողմից հաստատված կուրսային աշխատանքների թեմաների ցանկը:

Կուրսային աշխատանքների թեմաները կարող են փոփոխվել և լրացվել ամեն տարի՝ հաշվի առնելով տվյալ գիտության զարգացման առանձնահատկությունները:

9. Ուսանողներն իրավունք ունեն ներկայացված ցանկից ընտրելու իրենց հետաքրքրող թեման՝ խորհրդակցելով կուրսային աշխատանքի ղեկավարի հետ, որից հետո կուրսային աշխատանքի թեման հաստատվում է համապատասխան ամբիոնում:

Բացառիկ դեպքերում (արդիականություն, հետազոտությունների շարունակականություն և այլն) ուսանողները կարող են առաջադրել թեմաներ. լուրջ հիմնավորվածության դեպքում ամբիոնը կարող է քննարկել և մտցնել հաստատված ցուցակի մեջ:

10. Ամբիոնը ֆակուլտետի ղեկանին ներկայացնում է քաղվածք ամբիոնի նիստի արձանագրությունից՝ կուրսային աշխատանքների թեմաների և դրանց ղեկավարների հաստատման մասին՝

- առկա ուսուցման համակարգի ուսանողների համար՝ սեպտեմբեր ամսվա երկրորդ տասնօրյակում (1-ին կիսամյակ) և փետրվար ամսվա երկրորդ տասնօրյակում (2-րդ կիսամյակ),

- հեռակա ուսուցման համակարգի ուսանողների համար՝ ուսումնական պլանով կուրսային աշխատանքը նախատեսված կիսամյակի դասընթացների առաջին շաբաթվա վերջում:

11. Կուրսային աշխատանքների թեմաները և գիտական ղեկավարները հաստատվում են ֆակուլտետի գիտամեթոդական խորհրդի նիստով:

12. Կուրսային աշխատանքի ընտրված թեմայի փոփոխությունը թույլատրվում է բացառիկ դեպքերում՝ ուսանողի հիմնավորված բացատրագրի հիման վրա՝ ղեկավարի և ամբիոնի վարիչի համաձայնությամբ՝ գիտամեթոդական խորհրդի նիստի որոշմամբ:

13. Բակալավրիատի և մագիստրատուրայի առկա և հեռակա ուսուցման համակարգի ուսանողների կուրսային աշխատանքները ներկայացվում են համապատասխան ամբիոն, որտեղ հատուկ մատյանում կատարվում է դրանց գրանցումը և հաշվառումը:

14. Ուսանողի կողմից կուրսային աշխատանքի թեմայի ընտրությունը կատարվում է նրա գրավոր դիմումի հիման վրա (հավելված 1), որը կցվում է կուրսային աշխատանքին վերաբերող հրամանին:

III. Կուրսային աշխատանքների կատարման, ստուգման, գրախոսության և պաշտպանության ընթացակարգը

15. Բակալավրիատում կուրսային աշխատանքները կատարվում են համաձայն ուսումնական պլանների՝ 5-րդ-7-րդ կիսամյակներում (առկա ուսուցման համակարգ) և 6-րդ-10-րդ կիսամյակներում (հեռակա ուսուցման համակարգ):

Մագիստրատուրայում կուրսային աշխատանքները կատարվում են 2-րդ կիսամյակում (առկա, հեռակա ուսուցման համակարգեր):

16. Ուսանողների կողմից կուրսային աշխատանքների կատարման վերահսկողությունն իրականացվում է կուրսային աշխատանքների ղեկավարների կողմից: Այդ նպատակով ամբիոնի կողմից մշակվում է կուրսային աշխատանքների կատարման ժամանակացույց, որը պարունակում է տեղեկություններ ուսանողների (կուրս, խումբ), կուրսային աշխատանքների թեմաների, դրանց հանձնման և պաշտպանության ժամկետների, կուրսային աշխատանքների ղեկավարների մասին:

17. Կուրսային աշխատանքի կատարման ժամանակահատվածի համար մշակվում է ուսանողի աշխատանքի անհատական պլան՝ աշխատանքի կատարման փուլերի և ժամկետների նշումով: Պլանը հաստատվում է կուրսային աշխատանքի ղեկավարի կողմից:

18. Կուրսային աշխատանքի կատարման ընթացքում ուսանողը պարտավոր է ղեկավարի հետ համաձայնեցված ժամկետներում ներկայացնել նրան հաշվետվություն՝ աշխատանքի առանձին փուլերի կատարման և ստացած արդյունքների քննարկման նպատակով:

19. Ամբիոնում գրանցելուց հետո կուրսային աշխատանքը գրախոսականի ձևաթերթի (հավելված 4) հետ (2 օրինակից) հանձնվում է ղեկավարին՝ պաշտպանությունից ոչ ուշ, քան 2 շաբաթ առաջ:

20. Ղեկավարը պարտավոր է ստուգել կուրսային աշխատանքը, գրախոսել այն՝ ներկայացնելով աշխատանքը պաշտպանության թույլատրելու (կամ չթույլատրելու) իր որոշումը: Ուսանողին վերադարձվում է ստուգված աշխատանքը գրախոսականի հետ միասին՝ ոչ ուշ, քան պաշտպանությունից մեկ շաբաթ առաջ:

21. Գրախոսման ժամանակ հաշվի է առնվում.

- աշխատանքի բովանդակության համապատասխանությունը ուսանողի ընտրած թեմային,
- տվյալ թեմային վերաբերող տեսական և գործնական նյութերի օգտագործման և մշակման մակարդակը,
- ուսանողի՝ գիտական մեթոդների և տերմինաբանության իմացության մակարդակը,
- կուրսային աշխատանքի պլանով նախանշված խնդիրների լուծման խորությունը, կատարած աշխատանքի առավելությունները և թերությունները,
- եզրակացությունների հիմնավորումը և փաստարկումը, ուսանողի դատողությունների ինքնուրույնությունը,
- աշխատանքի ձևակերպման պահանջների պահպանումը:

Գրախոսականը պետք է պարունակի նաև առաջարկներ՝ նկատված թերությունները վերացնելու ուղղությամբ և պաշտպանությունը թույլատրելու (չթույլատրելու) հակիրճ հիմնավորմամբ:

22. Ուսանողը զեկուցում է պաշտպանության երաշխավորված աշխատանքը ամբիոնի նիստին՝ աշխատանքի ղեկավարի ներկայությամբ:

23. Ուսանողին ելույթի համար տրվում է մինչև 10 րոպե ժամանակ:

Ուսանողի ելույթը պետք է լինի հստակ և հակիրճ, պարունակի հստակ արտահայտված տեղեկություններ աշխատանքի թեմայի, դրա արդիականության հիմնավորման, ստացած արդյունքների և եզրակացությունների մասին:

24. Կուրսային աշխատանքները գնահատվում են 100-միավորանոց սանդղակով՝ համաձայն աղյուսակ 1-ում ներկայացված չափանիշների:

Աղյուսակ 1. Կուրսային աշխատանքի բաղադրիչները և հատկացվող միավորները (ըստ 100-միավորանոց սանդղակի)

h/h	Գնահատման բաղադրիչները	Հատկացվող միավորները
1	Կուրսային աշխատանքի ձևակերպում (0-50)	
1.1.	Կուրսային աշխատանքի կատարման ինքնուրույնությունը, Ուսանողի կատարած դատողությունների, եզրակացությունների հիմնավորումը և փաստարկումը	0-10
1.2.	Աշխատանքի թեմային վերաբերող տեսական և գործնական նյութերի օգտագործման և մշակման մակարդակը	0-10
1.3.	Ուսանողի կողմից գրականության և այլ փաստական նյութերի կիրառությունը և կիրառման հմտությունը	0-10
1.4.	Կուրսային աշխատանքի բովանդակության համապատասխանությունը թեմային	0-10

1.5.	Կուրսային աշխատանքի ձևակերպման համապատասխանությունը սույն կարգի VII բաժնում նշված չափանիշներին	0-10
2.	Պաշտպանություն (0-50 միավոր)	
2.1.	Ղեկավարի կարծիքը	0-10
2.2.	Աշխատանքի բովանդակության ներկայացման կարողությունը	0-10
2.3.	Ուսանողի կողմից սեփական տեսակետը պաշտպանելու կարողությունը	0-10
2.4.	Ուսանողի կողմից աշխատանքը ներկայացնելու հմտությունը և միջոցների կիրառությունը (գրաֆիկներ, ցուցադրական միջոցներ, սլայդներ և այլն)	0-10
2.5.	Ուսանողի խոսքի կուլտուրան	0-10

25. Վերջնական գնահատականը (100-միավորանոց սանդղակով) գրանցվում է քննական տեղեկագրում, ուսանողի ստուգարքային գրքույկում, ինչպես նաև կուրսային աշխատանքի տիտղոսաթերթի վրա, և հավաստվում է ղեկավարի ստորագրությամբ:

26. Կուրսային աշխատանքների լրիվ անվանումները գնահատականի հետ միասին գրանցվում են դիպլոմի հավելվածում:

27. Պաշտպանության չթույլատրված կամ բացասական գնահատականի արժանացած կուրսային աշխատանքը համարվում է ակադեմիական պարտք:

28. Կուրսային աշխատանքից ակադեմիական պարտքը մարվում է քննությունների ակադեմիական պարտքերի մարմանը տրամադրված ժամանակահատվածում:

IV. Կուրսային աշխատանքի ղեկավարումը

29. Կուրսային աշխատանքի ղեկավարը նշանակվում է ամբիոնի փորձառու աշխատակիցներից, որոնք ունեն ոչ պակաս քան 3 տարվա գիտամանկավարժական (գիտահետազոտական) աշխատանքի փորձ:

30. Ղեկավարի գործառույթներն են.

- գործնական օգնության ցուցաբերում ուսանողներին՝ կուրսային աշխատանքի թեմայի ընտրության և պլանի մշակման գործում,
- աշխատանքի նպատակի, խնդիրների, հետազոտության առարկայի գրագետ և հստակ ձևակերպումը,
- աջակցություն՝ հետազոտության մեթոդիկայի ընտրության գործում,
- օգնություն՝ գրականության և մեթոդական նյութերի ընտրության գործում,
- պարբերաբար վերահսկողություն՝ կուրսային աշխատանքի կատարման ընթացքում,
- կուրսային աշխատանքի գրախոսություն և գնահատում՝ համաձայն ներկայացվող պահանջների,
- ամբիոնին և ղեկանատին տեղյակ պահելը՝ ուսանողի կողմից աշխատանքի ներկայացման ժամկետների խախտման մասին:

31. Անհրաժեշտության դեպքում կուրսային աշխատանքի ղեկավարի փոխարինման հարցը որոշում է ֆակուլտետի գիտամեթոդական խորհուրդը՝ ամբիոնի վարիչի առաջարկությամբ:

32. Եթե կուրսային աշխատանքը կրում է միջառարկայական բնույթ, ապա նշանակվում են խորհրդատուներ՝ աշխատանքի թեմատիկային համապատասխանող այլ ամբիոնների աշխատակիցներից:

V. Ուսանողի պարտականությունները

33. Կուրսային աշխատանքը կատարելիս ուսանողը պարտավոր է.

- պահպանել աշխատանքի տարբեր փուլերի կատարման ժամկետները՝ համաձայն անհատական պլանի և դեկանատի նշանակած ժամկետների,
- կատարել դեկավարի առաջադրանքները, ժամանակին ներկայանալ խորհրդատվությունների, հաշվետվությունների՝ կատարած աշխատանքների մասին,
- ցուցաբերել ինքնուրույնություն և ակտիվություն կուրսային աշխատանքների կատարման ընթացքում (ընտրել և վերլուծել թեմային վերաբերող գրականությունը, կատարել աշխատանքի հետազոտական մասը, վերլուծել և մեկնաբանել ստացած արդյունքները),
- պահպանել մասնագիտական էթիկայի նորմերը և սկզբունքները,
- աշխատանքը ժամանակին ներկայացնել պաշտպանության:

VI. Կուրսային աշխատանքի կատարման փուլերը

34. Կուրսային աշխատանքների կատարման փոխկապակցված փուլերը ներկայացված են աղյուսակ 3-ում:

Աղյուսակ 3. Կուրսային աշխատանքի կատարման փուլերը և ժամկետները

h/ h	Կուրսային աշխատանքի կատարման փուլերը	Կատարման ժամկետները				Վերահսկողության ձևը
		Առկա		Հեռակա		
		Կենտ կիսամյակ	Զույգ կիսամյակ	Կենտ կիսամյակ	Զույգ կիսամյակ	
1.	1.1. Կուրսային աշխատանքի թեմայի ներկայացում ամբիոնների կողմից	Մինչև սեպտեմբերի 10-ը	Մինչև փետրվարի 15-ը	Մինչև հունվարի 15-ը	Մինչև հունիսի 10-ը	Ֆակուլտետի որոշման կայացում՝ կուրսային աշխատանքների թեմաների հաստատման մասին
	1.2. Կուրսային աշխատանքի թեմայի մասին ուսանողի գրավոր դիմումի ներկայացում	Մինչև սեպտեմբերի 15-ը	Մինչև փետրվարի 20-ը	Մինչև հունվարի 20-ը	Մինչև հունիսի 15-ը	
1.	Կուրսային աշխատանքի թեմայի ընտրություն և հաստատում	Մինչև սեպտեմբերի 20-ը	Մինչև փետրվարի 25-ը	Մինչև հունվարի 20-ը	Մինչև հունիսի 20-ը	Ֆակուլտետի որոշման կայացում՝ կուրսային աշխատանքների թեմաների հաստատման մասին
2.	Գիտական դեկավարի նշանակում	Մինչև սեպտեմբերի 25-ը	Մինչև մարտի 1-ը	Մինչև հունվարի 25-ը	Մինչև հունիսի 25-ը	Ֆակուլտետային հրահանգ կուրսային աշխատանքների դեկավարների

						նշանակման մասին
3.	Կուրսային աշխատանքի կատարման պլանավորում	Մինչև սեպտեմբերի 30-ը	Մինչև մարտի 5-ը	Մինչև հունվարի 30-ը	Մինչև հունիսի 30-ը	Կուրսային աշխատանքի պլանի հաստատում կուրսային աշխատանքի ղեկավարի կողմից
4.	Գրական տվյալների որոնում կուրսային աշխատանքի թեմայով	Մինչև հոկտեմբերի 15-ը	Մինչև մարտի 20-ը	Մինչև փետրվարի 15-ը	Մինչև հուլիսի 5-ը	Հաշվետվություն կուրսային աշխատանքի ղեկավարին
5.	Տեսական նյութերի, գրական տվյալների վերլուծություն և ամփոփում, վերլուծության սևագիր տարբերակի ներկայացում	Մինչև հոկտեմբերի 30-ը	Մինչև մարտի 30-ը	Մինչև փետրվարի 25-ը	Մինչև օգոստոսի 31-ը	Հաշվետվություն կուրսային աշխատանքի ղեկավարին
6.	Փորձարարական աշխատանքների կատարում	Նոյեմբեր ամսվա ընթացքում	Ապրիլ ամսվա ընթացքում	Մինչև մարտի 15-ը	Մինչև սեպտեմբերի 25-ը	Հաշվետվություն կուրսային աշխատանքի ղեկավարին
7.	Հիմնական եզրակացությունների ձևակերպում, աշխատանքի ձևակերպում և ներկայացում ղեկավարին	Մինչև դեկտեմբերի 10-ը	Մինչև մայիսի 10-ը	Մինչև մարտի 25-ը	Մինչև հոկտեմբերի 10-ը	Հաշվետվություն կուրսային աշխատանքի ղեկավարին
8.	Գիտական ղեկավարի նշած թերությունների ուղղում	Մինչև դեկտեմբերի 15-ը	Մինչև մայիսի 15-ը	Մինչև մարտի 30-ը	Մինչև հոկտեմբերի 15-ը	Կուրսային աշխատանքի պաշտպանության թույլտվություն
9.	Կուրսային աշխատանքի վերջնական տարբերակի ձևակերպում, ներկայացում պաշտպանության	Մինչև դեկտեմբերի 20-ը	Մինչև մայիսի 20-ը	Մինչև ապրիլի 20-ը	Մինչև հոկտեմբերի 25-ը	Կուրսային աշխատանքի պաշտպանության թույլտվություն

10.	Կուրսային աշխատանքի պաշտպանություն	Քննաշրջանի ընթացքում	Քննաշրջանի ընթացքում	Քննաշրջանի ընթացքում	Քննաշրջանի ընթացքում	Պաշտպանության անցկացում
-----	------------------------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	-------------------------

VII. Կուրսային աշխատանքների ձևակերպմանը ներկայացվող պահանջները

35. Բակալավրիատում և մագիստրատուրայում կուրսային աշխատանքները ներկայացվում են տպագիր՝ A4 ֆորմատի սպիտակ թղթի մեկ էջի վրա: Էջի լուսանցքներն են. ձախից- 20 մմ, աջից- 10 մմ, վերևից- 20 մմ, ներքևից- 25 մմ, միջակայքը՝ 1,5, տառաչափը՝ 12, տառատեսակը՝ Arial Armenian (հայերեն), Arial LatRus " Times New Roman (ռուսերեն և այլ օտար լեզուների դեպքում): Ծավալը՝

- բակալավրիատում՝ 20-25 էջ,
- մագիստրատուրայում՝ 30-35 էջ:

Բնական գիտությունների բնագավառի մասնագիտությունների կուրսային աշխատանքների ծավալը կարող է կազմել.

- բակալավրիատում՝ 20-25 էջ,
- մագիստրատուրայում՝ 25-30 էջ:

36. Կուրսային աշխատանքը պետք է պարունակի կազմ, տիտղոսաթերթ (հավելված 2), բովանդակություն (հավելված 3), ներածություն, հիմնական մաս (գլուխ, բաժին, ենթաբաժին), ամփոփում, գրականության ցուցակ և հավելվածներ (անհրաժեշտության դեպքում):

37. Տիտղոսաթերթը պետք է պարունակի հետևյալ տեղեկություններ.

- բուհի, ֆակուլտետի, ամբիոնի, մասնագիտության անվանումները,
- կուրսային աշխատանքի թեմայի անվանումը,
- ուսանողի անունը, ազգանունը և ստորագրությունը,
- կուրսային աշխատանքի ղեկավարի անունը, հայրանունը, ազգանունը և պաշտոնը,
- ղեկավարի համաձայնությունը (ստորագրությամբ)՝ աշխատանքը պաշտպանության ներկայացնելու մասին,
- պաշտպանության ամսաթիվը, գնահատականը (թվերով և տառերով), ղեկավարի ստորագրությունը,
- քաղաքը, աշխատանքի կատարման տարին:

38. Կուրսային աշխատանքի բովանդակությունում նշվում է նրա կառուցվածքը. ներածություն, հիմնական մաս (բաղկացած բաժիններից և ենթաբաժիններից, եզրակացություն, գրականության ցուցակ, հավելվածներ)՝ յուրաքանչյուր մասի էջերի նշմամբ:

Ներածությունը պետք է պարունակի.

- աշխատանքի թեմայի արդիականության հիմնավորումը, նպատակը և խնդիրները,
- հետազոտության մեթոդների և առարկայի նկարագրությունը,
- տեղեկություններ աշխատանքի կառուցվածքի մասին:

39. Աշխատանքի հիմնական մասը, որպես կանոն, բաժանվում է 2 գլուխների՝ տեսական և փորձարարական, որոնք, իրենց հերթին, կարող են պարունակել ենթաբաժիններ: Յուրաքանչյուր գլուխ պետք է ավարտվի հեղինակի եզրակացություններով:

40. Տեսական հետազոտությունները պարունակում են գրականության տվյալներ՝ պատմական ակնարկով, տպագրված աշխատանքների վերլուծությամբ, հիմնահարցի ներկա վիճակով:

Տեքստը պետք է ցույց տա.

- հեղինակի ծանոթ լինելը տվյալ թեմային վերաբերող հիմնական գրականությանը,
- հիմնախնդիրը ձևակերպելու և լուծման ուղիները նախանշելու կարողությունը,
- ներկայացվող նյութերի էությունը հաջորդաբար շարադրելու կարողությունը,
- համապատասխան տերմինաբանությանը տիրապետելը,
- լեզվական գրագիտությունը, գիտական շարադրման ոճի կարողությունը:

41. Փորձարարական մասի առաջին ենթաբաժնում շարադրվում են հետազոտության ընթացքում օգտագործված մեթոդիկաները, դրանց նկարագրությունը՝ գրական աղբյուրների նշումով:

42. Փորձարարական մասի երկրորդ ենթաբաժնում շարադրվում են հետազոտության արդյունքները և դրանց քննարկումը, ստացած տվյալները՝ աղյուսակների, սխեմաների, նկարների տեսքով:

43. Աշխատանքի ամփոփումը պետք է պարունակի անցկացված հետազոտությունների արդյունքները և դրանց հիման վրա կատարված եզրակացությունները՝ տվյալ հետազոտությունների անցկացման շարունակական անհրաժեշտության նշմամբ:

44. Գրականության ցուցակը պետք է համապատասխանի հավելված 4-ում բերված օրինակին:

45. Համարակալումը սկսվում է 3-րդ էջից (էջի համարը դրվում է էջի ներքևի կենտրոնում): Տիրոջ աթերթը (1-ին էջ) և բովանդակությունը (2-րդ էջ) չեն համարակալվում:

46. Հղումներն օգտագործված աղբյուրներին նշվում են նախադասությունների վերջում՝ քառակուսի փակագծերում, արաբական թվերով նշելով աղբյուրի հերթական համարը և էջը: Օրինակ՝ [2. էջ 105] (հավելված 5): Հղումները պետք է հաջորդաբար համարակալված լինեն: Աղյուսակային տվյալների համար, անհրաժեշտության դեպքում, պետք է նշվի այդ տվյալների չափման միավորը:

47. Տեքստում բերված նկարները պետք է ունենան հաջորդական համարակալում:

48. Կուրսային աշխատանքի յուրաքանչյուր բաժինը սկսվում է նոր էջից: Վերնագիրը գրվում է մուգ տառատեսակով:

49. Աղյուսակները և նկարները կարող են տեղադրվել անմիջականորեն տեքստում, ինչպես նաև հավելվածներում և ունենան դրանց բովանդակությունն արտահայտող վերնագրեր:

50. Հավելվածները ձևավորվում են որպես աշխատանքի շարունակություն: Յուրաքանչյուր հավելված սկսվում է նոր էջից, որի աջ մասում գրվում է «Հավելված» բառը, հերթական համարը և վերնագիրը:

VIII. Կուրսային աշխատանքի պաշտպանության անցկացումը

51. Կուրսային աշխատանքի պաշտպանությանը թույլատրվում է մասնակցել այն ուսանողներին, որոնք հաստատված ժամանակահատվածում ղեկավարին են ներկայացրել սույն Կարգի ապահանջներին համապատասխանող և ղեկավարի դրական կարծիքն ունեցող կուրսային աշխատանք:

52. Համապատասխան փաստաթղթերով հավաստված հարգելի պատճառներով (հիվանդություն կամ այլ հարգելի պատճառ) կուրսային աշխատանքի պաշտպանությանը չներկայանալու դեպքում ֆակուլտետի ղեկանը համապատասխան ամբիոնի վարիչի հետ համաձայնեցնելուց հետո նշանակում է աշխատանքի ներկայացման և պաշտպանության նոր ժամկետ:

53. Գրագողություն (պլագիատ) համարվող աշխատանքը պաշտպանության չի թույլատրվում: Այս դեպքում ուսանողը պարտավոր է լրամշակել այն, կամ ղեկավարի հետ համաձայնեցնելով՝ ընտրել նոր թեմա և ինքնուրույն կատարել այն:

54. Կուրսային աշխատանքների պաշտպանությունը կազմակերպվում է ըստ տվյալ կիսամյակի քննաշրջանի ժամանակացույցի: Ուսանողը ելույթ է ունենում դեկանի կարգադրությամբ կազմավորված հատուկ հանձնաժողովի առջև, իր ղեկավարի ներկայությամբ:

Ղեկավարի բացակայության դեպքում պաշտպանությունն անցկացվում է ղեկավարի կողմից գրավոր գրախոսականի ներկայացման պայմանով:

55. Դեկանատը որոշում է հանձնաժողովի կազմը, նրա աշխատանքի կարգը, և տեղեկացնում է ուսանողներին, կուրսային աշխատանքների ղեկավարներին և հանձնաժողովի նախագահներին ոչ ուշ, քան պաշտպանությունից մեկ շաբաթ առաջ:

56. Ուսանողը պաշտպանության ժամանակ պետք է պատրաստ լինի.

- ներկայացնելու աշխատանքի հիմնական բովանդակությունը,
- բացատրելու աշխատանքի առանձին կարևոր խնդիրները,
- պատասխանելու աշխատանքին վերաբերող հարցերին:

57. Կուրսային աշխատանքի պաշտպանությունը պետք է կատարվի ըստ հաստատված ժամանակացույցի.

առկա ուսուցման համակարգում՝ ստուգարքներին հատկացված շաբաթում, հեռակա ուսուցման համակարգում՝ ուսումնաքննական ժամանակահատվածում, 2012թ ներդրված հեռակա ուսուցման համակարգի ուսանողների համար՝ քննական ժամանակահատվածում:

58. Կուրսային աշխատանքի պաշտպանությունից ստացած գնահատականները հայտարարվում են անմիջապես պաշտպանությունից հետո, մինչև տեղեկագիրը լրացնելը: Ստացած գնահատականից ուսանողի անհամաձայնության դեպքում կազմակերպվում է կրկնակի պաշտպանություն՝ նույն նիստում, որի մասին կազմվում է համապատասխան արձանագրություն: Կրկնակի պաշտպանության արդյունքում ստացած գնահատականը գրանցվում է տեղեկագրում:

59. Նշանակված ժամկետներում կուրսային աշխատանքը չներկայացրած, ոչ հարգելի պատճառներով պաշտպանությանը չներկայացած կամ պաշտպանության ժամանակ «անբավարար» գնահատական ստացած ուսանողը համարվում է ակադեմիական պարտք ունեցող:

60. Ակադեմիական պարտքը վերահանձնելու համար ուսանողը պարտավոր է հաստատված ժամկետներում ներկայացնել կուրսային աշխատանքը ղեկավարին և պաշտպանել այն հանձնաժողովի ներկայությամբ:

61. Կուրսային աշխատանքների կատարման և պաշտպանության արդյունքները քննարկվում են համապատասխան ամբիոնների նիստերին, կամ, անհրաժեշտության դեպքում՝ ֆակուլտետի ուսումնամեթոդական խորհրդի խորհրդի նիստին:

IX. Կուրսային աշխատանքների պահպանման ժամկետները

62. Կուրսային աշխատանքները պահվում են համապատասխան ամբիոններում 2 (երկու) տարի: Պահպանման ժամկետը լրանալուց հետո աշխատանքները ակտավորվում և դուրս են գրվում:

Կուրսային աշխատանքի տիտղոսաթերթ

ՀՀ Կրթության և գիտության նախարարություն

«Վանաձորի Հ.Թումանյանի անվան պետական համալսարան» հիմնադրամ

_____

(Ֆակուլտետի անվանումը)

_____

(մասնագիտության անվանումը)

_____

(ամբիոնի անվանումը)

ԿՈՒՐՍԱՅԻՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔ

_____ առարկայից

_____ թեմայով

Կատարող՝ _____ Բակալավրիատի (Մագիստրատուրայի)

..... կուրսի ուսանող

_____

(ուսանողի անուն, ազգանուն)

_____

(ստորագր.)

Ղեկավար՝ _____

(ազգանուն, անուն, հայրանուն, զիտական աստիճան, կոչում)

Նշում՝ պաշտպանությունը թույլատրելու (չթույլատրելու) մասին _____

« _____ » _____ 200...թ.

_____

(ղեկավարի ստորագրությունը)

Վանաձոր 201...թ.

Բովանդակություն

	Էջ
Ներածություն.....	3
1. Գլուխ 1-ի անվանումը.....	4
(բաժինների, ենթաբաժինների անվանումը).....	4
2. Գլուխ 2-ի անվանումը.....	15
(Բաժինների, ենթաբաժինների անվանումը).....	15
Ամփոփում.....	19
Գրականության ցուցակ.....	20
Հավելվածներ.....	22

ՀՀ Կրթության և գիտության նախարարություն
«Վանաձորի Հովհ.Թումանյանի անվան պետական համալսարան» հիմնադրամ

Գրախոսական
Կուրսային աշխատանքի

Ֆակուլտետ _____

Մասնագիտություն _____

Կուրս _____ (առկա, հեռակա)

Ուսանող _____

(անուն, ազգանուն)

Կուրսային աշխատանք _____ առարկայից

_____ թեմայով

Թույլատրված է պաշտպանության “__” _____ 201...թ.

Ղեկավար _____

(անուն,

_____ ազգանուն)

(ստորագր.)

Պաշտպանության ժամկետը

“__” _____ 201... թ.

Կուրսային աշխատանքի պաշտպանության գնահատականը _____

Ղեկավար՝ _____

(անուն, ազգանուն)

_____

(ստորագր.)

Գրականության ցուցակի ձևավորման օրինակ

Մեկհատորյա հրատարակում

- Карлович, И.А. Геоэкология// - М., Альма-Матер, 2005 – 190 էջ:
Օրենսդրական նյութեր
- ՀՀ Սահմանադրություն- Եր., Լույս, 2005- 25էջ.
Բազմահատոր հրատարակումներ
- Շիրվանզադե- Երկերի ժողովածու տասը հատորով: Հատոր տասներորդ// Երևան, 1962
Հոդվածներ
- Ա.Մելքոնյան - Միացյալ Հայաստանի հոչակագրի պատմական խորհուրդը//
Հանրապետական գիտաժողովի նյութեր- Վանաձոր, 2009-էջ 4:
Ինտերնետային պաշարներ
- Հայաստանի Հանրապետության կրթության զարգացման 2011-15 թվականների
պետական ծրագիր – www.parliament.am/law_docs/190711HO246havelvats.pdf
- Северин Е.С., Николаев А.Я. Биохимия. Краткий курс с упражнениями и задачами -
<http://www.webmedinfo.ru/bioximiya-kratkij-kurs-s-uprazhneniyami-zadachami-severin-e-s-nikolaev-a-ya.html>.